

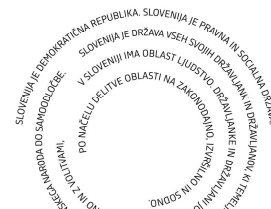
REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Zakonodajno-pravna služba

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 94, f: 01 478 98 79, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Številka: 700-01/14-14/

Datum: 28. 1. 2015

Na podlagi prvega odstavka 27. člena Poslovnika državnega zbora je Zakonodajno-pravna služba pripravila

M N E N J E

o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (ZS-L), skrajšani postopek, EPA 247-VII.

Zakonodajno-pravna služba (ZPS) je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo Republike Slovenije, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika. K predloženemu besedilu zakonske spremembe ima naslednje pripombe.

K 1. členu

Predlog zakona v prvem odstavku 28. člena določa nove pristojnosti sodnega sveta, med njimi sprejem kodeksa sodniške etike (osma alineja prvega odstavka 28. člena).

Zato je treba opozoriti na naravo kodeksa kot avtonomnega akta. S kodeksom se vzpostavljajo etični sistemi vrednot, za njih pa je značilno, da morajo biti ponotranjeni, če naj bodo upoštevani. Normativna zapovedanost temu ne ustreza. Ta razsežnost etiko pomembno razlikuje od prava kot kodificiranega sistema načrtno oblikovanih in formaliziranih pravil, namenjenega zagotavljanju reda v družbi in reševanju konfliktnih situacij. Etični kodeksi predstavljajo poseben način urejanja, ki naj bi odrazil določeno objektivizirano moralo znotraj določenih, praviloma poklicnih skupin, in so zapisi v daljšem časovnem obdobju oblikovanih moralnih pravil in načel določenega poklica, stroke ali stanu. S tem, da želijo svoje naslovnike k določenemu ravnanju zavezovati ali jih k takemu ravnanju vsaj pozivajo, etični kodeksi stopajo v polje normativnega urejanja. Kljub temu pa vloge pravnih pravil ne morejo pridobiti, ker težišče presoje ravnanj, na katere se kodeks nanaša, ostaja moralno vrednotenje. Za razliko od pravnih pravil, je za njih značilna pomenska odprtost (gre bolj za načela) in nedoločnost sankcioniranja, zato je mogoče zaključiti, da zapisi kodeksov ne predstavljajo formalnega normativnega urejanja.¹

Etična pravila je treba jasno razmejiti s pravnimi pravili v veljavnih pravnih aktih, saj določbe kodeksa ne morejo določati pravic in obveznosti (87. člen Ustave) ali pravno zavezovati, zato v vsebino predpisov ne morejo posegati ali jo celo nadomestiti. Zakon

¹ O tem že ZPS v Mnenju o Predlogu priporočila etičnega ravnanja poslank in poslancev Državnega zbora Republike Slovenije (Etični kodeks), EPA 142-VII.

o sodniški službi (ZSS) določa pravila ravnanja in obnašanja sodnika pri izvrševanju sodniške službe. V temeljnih določbah (2. člen) določa, da mora sodnik pri uresničevanju svojih pravic vselej ravnati tako, da varuje nepristranskost in neodvisnost sojenja ter ugled sodniške službe, v 37. členu pa določa, da se mora sodnik vselej vesti tako, da varuje nepristranskost in neodvisnost sojenja, sodniški ugled in samostojnost sodne oblasti (primerjaj 2. člen Predloga zakona, ki enako vsebino določa tudi za kodeks sodniške etike). Pogoji za izvolitev sodnika (8. člen ZSS) je, da je kandidat osebnostno primeren za opravljanje sodniške funkcije. Če sodnik v času izvrševanja svoje funkcije ne ravna v skladu z 2. členom ZSS, se uporabijo pravne sankcije. Sodniku, ki z naklepom ali malomarnostjo krši sodniške dolžnosti, ki so predpisane z zakonom in sodnim redom, ali neredno opravlja sodniško službo, se lahko izreče disciplinska sankcija (prvi odstavek 81. člena ZSS). Med dejanja, ki pomenijo kršitev sodniške dolžnosti, je uvrščeno tudi vedenje in ravnanje sodnika, ki je v nasprotju s sodniško neodvisnostjo, ali s katerim se krši ugled sodniškega poklica (14. točka drugega odstavka 81. člena ZSS) ter neprimerno, nedostojno ali žaljivo obnašanje ali izražanje do posameznikov, državnih organov ter pravnih oseb v zvezi z opravljanjem sodniške službe ali zunaj nje (15. točka drugega odstavka ZSS). Kršitev iz 14. točke drugega odstavka 81. člena ZSS se s Predlogom sprememb in dopolnitev ZSS (Predlog ZSS-M, EPA 246-VII) določa kot težja disciplinska kršitev, za katero se sodniku, ki ni več primeren za opravljanje sodniške funkcije, lahko izreče najstrožja disciplinska sankcija - prenehanje sodniške funkcije (peti odstavek 83. člena ZSS). Na zakonski ravni je torej določeno in sankcionirano potrebno ravnanje sodnikov pri izvrševanju sodniške funkcije, zakonske določbe pa je ob ugotovljeni nepopolnosti možno spreminjati in dopolnjevati. Z vidika ustavnosti in zakonitosti je zato treba opozoriti na temeljno ustavno pravilo, da so sodniki pri opravljanju sodniške funkcije vezani na ustavo in zakon (125. člen Ustave). Zgolj zato, ker zakon daje pravno podlago za sprejem kodeksa (glede na avtonomno naravo bi bilo bolj ustrezno, če bi zakon priporočal njegov sprejem) ter določa spoštovanje kodeksa, vsebine kodeksa ni mogoče šteti za zakonsko vsebino.

Poleg tega je treba opozoriti, da Kodeks sodniške etike že obstaja.² Sprejelo ga je Slovensko sodniško društvo, ki je glede na organiziranost samostojna reprezentativna sodniška organizacija s posebnim statusom – s statusom društva v javnem interesu. Predlagane rešitve tako vodijo do obstoja dveh etičnih kodeksov sodniške etike, pri čemer obstoječi že izpolnjuje pogoje za avtonomen akt in ustreza naravi etičnega kodeksa.

Nova pristojnost sodnega sveta v 28. členu zakona je tudi soglasje k politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov ter spremljanje njene implementacije in nadgradnje (nova deseta alineja prvega odstavka 28. člena). Ob tem, da je vprašljiv sprejem tega akta (o čemer dajemo pripombo pri 4. členu Predloga zakona) v povezavi s tem že pri 1. členu Predloga zakona ugotavljamo neustreznost poimenovanja akta (politika) in pojma »implementacija in nadgradnja«, ki v zakonsko besedilo ne sodita.

K 2. členu

Za nov 28. člen

Ena od predlaganih vsebin kodeksa sodniške etike je poslovno ravnanje sodnikov. Predlog zakona v prvem odstavku 28. č člena določa, da kodeks vsebuje pravila za

² Kodeks sodniške etike, dostopno na http://www.sodnisko-drustvo.si/SODNISKO_DRUSTVO,,akti_drustva,kodeks_sodniske_etike.htm. Citirano 27. 1. 2015.

poslovno in osebno ravnanje in vedenje sodnikov zaradi varovanja samostojnosti, neodvisnosti, nepristranskosti, poštenosti in strokovnosti sodnikov ter ugleda sodniške službe. Tako določena vsebina je pravno neustrezna. Zakon o sodniški službi že v 1. členu določa, da je sodnik v službenem razmerju z Republiko Slovenijo, zato gre lahko za ravnanje pri opravljanju sodniške službe, torej službeno (in ne poslovno) ravnanje sodnikov.

Tudi določba o objavi kodeksa sodniške etike na spletnih straneh sodstva (tretji odstavek 28. č člena in tretji odstavek 60. č člena Predloga zakona) ni ustrezna, zato bi bilo za objavo treba uporabiti bolj določen in organizacijsko jasen termin – spletne strani sodišč. Glej prvi odstavek 17. a člena ZS.

Za nov 28. d člen

V prvem odstavku je predlagana ustanovitev in opredelitev nove Komisije za etiko in integriteto pri sodnem svetu. Komisija določa standarde, pripravlja smernice in priporočila na področju etike in integritete (prvi odstavek 28. d člena Predloga zakona).

V drugem odstavku so določene pristojnosti Komisije za etiko in integriteto. Razmerje med prvim in drugim odstavkom je nesistematično in neurejeno. V prvem odstavku je predviden sprejem standardov, v prvi alineji drugega odstavka sprejem načelnih pravnih mnenj (razlika), v drugi alineji drugega odstavka še sprejem priporočil za izpolnjevanje standardov. Vsebine se podvajajo in prekrivajo, razmerje med prvim in drugim odstavkom pa je nejasno in nedoločno. Takšno zakonsko normiranje je tudi pretirano, še posebej ob upoštevanju, da gre za etična merila.

Opozarjamo na tretjo alinejo drugega odstavka 28. d člena, ki določa sprejem smernic glede nasprotja interesov pri opravljanju sodniške službe in zunaj nje. V zvezi s to alinejo se zastavlja vprašanje razmerja predmeta urejanja z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 - uradno prečiščeno besedilo), katerega temeljna vsebina je ravno preprečevanje nasprotja interesov (1. člen ZIntPK), zato vsebuje posebno poglavje (37. do 40. člen), ki ureja preprečevanje in odpravljanje nasprotja interesov ter organe, ki odločajo o nasprotju interesov (predstojnik, Komisija za preprečevanje korupcije).

Še posebej pa opozarjamo na četrto alinejo drugega odstavka 28. d člena, ki določa, da Komisija za etiko in integriteto sprejme smernice glede notranje organizacijskih ukrepov sodišč v primerih stikov z osebami, ki so prenehale opravljati sodniško službo. Že uvodoma se zdi potrebno poudariti, da »notranje organizacijski ukrepi« na sodiščih niso v pristojnosti sodnega sveta, ampak so predmet sodne uprave ali varnosti na sodiščih. V zvezi s to določbo se nadalje zastavlja vprašanje, kakšen cilj, namen sploh zasleduje. Po presoji ZPS namreč posega v splošno svobodo ravnanja in zasebnost (35. člen Ustave), če pa je njen namen zagotavljanje nepristranskosti in objektivnosti odločanja v sodnih postopkih, in se zato nanaša na stike sodnikov z drugimi osebami (z vsemi, ne le tistimi, ki so prenehale opravljati sodniško službo), te stike in pravne posledice stikov v sodnih postopkih ureja instit ut izločitve, ki vsebuje izključitvene in odklonitvene razloge. Medtem ko so izključitveni razlogi s procesnimi zakoni določeni taksativno, so odklonitveni razlogi opredeljeni z generalno klavzulo kot okoliščine, ki vzbujajo dvom o nepristranskosti (6. točka prvega odstavka 70. člena Zakona o pravnem postopku). V praksi je lahko sporno, katere so okoliščine, ki zbuja dvom o nepristranskosti, pravna teorija pa med te okoliščine uvršča predvsem okoliščine osebne narave (npr. prijateljstvo, sovraštvo, pa tudi nadaljnje sorodstvo do strank, zakonitih zastopnikov in pooblaščenecv).³

³ L. Ude, Civilni pravdni postopek, Ljubljana, Uradni list Republike Slovenije, 1992, str. 116.

Sestavo Komisije za etiko in integriteto bi veljalo določiti na zakonski ravni (tretji odstavek 28. d člena Predloga zakona) po analogiji s komisijo za volitve, ki jo prav tako imenuje sodni svet (26. člen ZS). Ker je etično vrednotenje izkustvene narave, bi bilo primerno, da je predsednik komisije za etiko in integriteto sodnik sodišča višje stopnje (Vrhovnega sodišča).

K 3. in 5. členu

K 3. in 5. členu Predloga zakona imamo pomisleke pravnosistemske narave. S predlaganimi spremembami je po naši presoji zelo močno poseženo v splošen sistem organizacije in pristojnosti sodišč ter položaj sodnika. Sodnik praviloma opravlja sodniško službo na sodniškem mestu, za katerega je kandidiral, in na sodniškem mestu, za katerega je bil izvoljen ali imenovan, zakon pa določa možnosti premestitve ali dodelitve sodnika in pogoje za to, pri čemer velja temeljno pravilo, da se sodnika lahko premesti (prvi odstavek 66. člena ZSS) ali dodeli (prvi odstavek 67. člena ZSS) na sodišče istega ali nižjega položaja in pristojnosti.

Veljavni ZS že vsebuje nekatere odstopne od zgornjih pravil (okrajni sodnik je lahko razporejen tako, da opravlja funkcijo okrožnega sodnika). S predlaganimi določbami, pa se ti odstopi (ki po obrazložitvi predlagatelja pomenijo široke možnosti razporejanja sodnikov) že stopnjujejo tako, da pomenijo dejansko spremembo funkcionalne pristojnosti sodišč in položaja sodnika, poleg tega pa so odstopi med seboj nekonsistentni in posegajo v pravno varnost in enakost primerljivih položajev. Novi predlogi tako pomenijo spremembe, ki po obsegu in vsebini že pomenijo nesistemske ureditev.

Najprej izpostavljam, da je v novem drugem odstavku 40. a člena (specializirani oddelek) pri okrajnih sodnikih, ki so razporejeni na okrožno sodišče, odpravljen pogoj, da lahko ti sodelujejo le pri zadevah, ki so sicer v pristojnosti okrajnih sodišč. Ta pogoj je nadomeščen s splošnim subjektivnim pravilom, da se okrajne sodnike lahko razporedi na okrožno sodišče, če imajo tri leta delovnih izkušenj kot okrajni sodniki in je z zadnjo oceno sodniške službe ugotovljeno, da izpolnjujejo pogoje za napredovanje (5. člen Predloga zakona, peti odstavek 71. člena zakona). Glede na obrazložitev predlagani peti odstavek 71. člena velja tudi za sodnike, ki razporejeni v specializirane oddelke. V povezavi s tem pa je treba preučiti drugi odstavek 40. člena zakona (3. člen Predloga zakona), ki ne določa več posebnega pogoja za okrajne sodnike, odpira pa vprašanje, ali za njih (in za okrožne sodnike, ki so določeni kot člani senatov in za opravljanje nujnih procesnih dejanj) velja pogoj posebne usposobljenosti in izkušenosti za reševanje zahtevnejših kazenskih zadev (drugi odstavek 40. a člena). Razmerje med predlaganim novim tretjim, četrtim in petim odstavkom 71. člena zakona ter drugim 40. a člena zakona ni povsem določno. Poudariti je potrebno, da se 40. a člen zakona nanaša na sojenje v zahtevnejših zadevah organiziranega in gospodarskega kriminala, terorizma, korupcijskih in drugih podobnih kaznivih dejanj, in da že za okrožne, torej izkušene sodnike, nedvomno velja dodaten kriterij posebne usposobljenosti in izkušenosti za sojenje v teh zadevah. Opozoriti je treba še na eno nesistemsost oziroma kolizijo. Po 40. c členu zakona pripada okrajnim sodnikom, ki so v specializiranem oddelku plača višjega sodnika, medtem ko predlagan nov peti odstavek 71. člena zakona, ki velja tudi za okrajne sodnike v specializiranih oddelkih (glej obrazložitev), določa za okrajnega sodnika pravico do osnovne plače, ki ustreza plačnemu razredu za sodniški naziv okrožni sodnik, če je njegova plača nižja od tega plačnega razreda.

Določbe 71. člena zakona (5. člena Predloga zakona) urejajo letni razpored sodnikov in predstavljajo temelj izvrševanja sodniške funkcije. Predlagana ureditev v tretjem in

četrtem odstavku 71. člena zakona omogoča široko možnost razporejanja okrajnih sodnikov tako, da sodijo v zadevah, za katere so sicer pristojni okrožni sodniki, razporejeni okrajni sodniki pa formalno izpolnjujejo pogoje za okrožnega sodnika. Veljavni zakon je kot izjemo že dopuščal možnost razporejanja okrajnih sodnikov na okrožno sodišče za sojenje v zadevah iz pristojnosti tega sodišča, vendar le, če je bilo to potrebno za doseganje meril za kakovost dela sodišč (četrty odstavek 71. člena zakona). V Predlogu zakona to ni več izjema, ampak splošno pravilo, brez razlogov, ki bi utemeljevali prerazporejanje. Predlagana ureditev vodi do tega, da sodi okrajni sodnik v zadevah iz pristojnosti okrožnega sodišča, vendar nima pravice do naziva okrožni sodnik, čeprav izpolnjuje pogoje za okrožnega sodnika. Takšna ureditev vpliva na stvarno pristojnost sodišč in na izvrševanje sodniške funkcije, kar je predlagatelj skušal rešiti z določbo, da so tako razporejeni sodniki z vidika stvarne pristojnosti in izvrševanja sodne (pravilno sodniške) funkcije izenačeni z okrožnimi sodniki. Ne glede na to presojamo, da mora biti izvajanje sodne oblasti in opravljanje sodniške službe urejeno sistemsko, predlagana ureditev, po kateri okrajni sodniki izvajajo funkcijo okrožnega sodnika, niso pa na tem položaju, pa temu ne ustreza.

K 4. členu

Nov 60.č člen določa, da Predsednik Vrhovnega sodišča sprejme politiko zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov. Korupcijsko izpostavljenost in korupcijska tveganja ureja Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. Po vsebini tako prvi odstavek 60. č člena Predloga zakona sovпада s prvim odstavkom 47. člena ZIntPK, ki določa, da morajo državni organi sprejeti načrt integritete in o tem obvestiti komisijo. Načrt integritete mora med drugim vsebovati oceno korupcijske izpostavljenosti institucije in ukrepe za pravočasno odkrivanje, preprečevanje in odpravljanje tveganj za korupcijo (tretji odstavek 47. člena ZIntPK). Komisija za preprečevanje korupcije pripravi smernice za oblikovanje načrtov integritete, skrbi za usposabljanje odgovornih oseb, opravlja svetovalno funkcijo in skrbi za nadzor nad uresničevanjem načrta integritete (47., 48., 49. in 50. člen ZPIntK). Ker ZPIntK vsebuje celovito ureditev preprečevanja korupcije, je potrebnost in ustreznost sprejema politike zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj v 60. č členu treba preučiti.

V prvem odstavku 60.č člena je predviden še dodaten akt – metodologija za pripravo politike zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodnikov, za ta akt pa niti ni jasno, kateri (strokovni) organ ga pripravi oziroma sprejme.

K 7. členu

Predlog zakona v 7. členu uvaja pomembno spremembo, ki se nanaša na sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače. Določa, da se ti lahko sklicujejo na ta status le, kadar dajejo izvide, cenitve, tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča v sodnem postopku ali na zahtevo upravnega organa v upravnem postopku. Po veljavnem 85. členu ZS pa se osebe, imenovane za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, smejo sklicevati na ta status:

- kadar dajejo izvide in mnenja, cenitve, tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča ali drugega državnega organa;
- kadar dajejo izvide in mnenja, cenitve, tolmačenja in prevode na zahtevo stranke zaradi uveljavljanja njenih pravic;
- če drug zakon določa sodelovanje sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, ali
- za obrambo svojih pravic ali svojega ugleda.

Uporaba statusa sodnega izvedenca, kot jo določa ZS, je tako v primerjavi s Predlogom zakona širša.

Razlog za predlagano omejitev statusa je revizijsko poročilo Računskega sodišča, s katerim je Računsko sodišče izpostavilo, da je bilo poslovanje Ministrstva za pravosodje in javno upravo pri izvajanju nadzora nad delom sodnih cenilcev, ki opravljajo cenitev na področju vrednosti nepremičnin izven sodnih postopkov, neučinkovito, saj ni zagotovilo enakopravne obravnave kandidatov pri obveznem opravljanju preizkusa strokovnosti za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog sodnega cenilca. Ministrstvo za pravosodje in javno upravo ni zagotovilo primerljivih pogojev za pridobitev in ohranitev dovoljenja za opravljanje nalog sodnega cenilca s pogoji, ki veljajo za pooblaščenec ocenjevalce vrednosti Slovenskega inštituta za revizijo, in za način ugotavljanja kršitev strokovnih pravil in vrste izrečenih ukrepov v primeru ugotovljene (ne)vestnosti dela sodnih cenilcev, kljub temu, da so tako eni kot drugi pristojni za izvajanje enakih nalog pri izvajanju cenitev. Po mnenju predlagatelja je najprimernejša rešitev omejitev dela sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev na postopke pred sodišči in upravnimi organi, saj ministrstvo ni sposobno (ne more) zagotoviti zadostnega in ustreznega nadzora nad delom sodnih cenilcev, izvedencev in tolmačev (uvodna obrazložitev Predloga zakona str. 3).

Sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači so osebe, ki morajo biti s svojim strokovnim znanjem na razpolago sodišču. Sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje je pogojeno z znanjem in izkušnjami, ki jih oseba pridobi z opravljanjem dela na določenem strokovnem področju. Kontinuirano delo prispeva h kvalitetnejšemu opravljanju profesionalne dejavnosti. Splošna prepoved opravljanja sodnega izvedenstva izven sodnih postopkov tako lahko negativno vpliva na izvajanje strokovne dejavnosti v sodnih postopkih.

Predlagana rešitev pomeni poseg v svobodo dela (49. člen Ustave). Ustava v 49. členu zagotavlja kompleksen sklop pravic in svoboščin, ki se nanašajo na delo, zaposlitev in delovno mesto, ustavnosodna judikatura pa v to pravico vključuje tudi poklic, službo, funkcijo in delovno razmerje. Pri sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih gre za poseben status, hkrati pa tudi za posebno kvalifikacijo ter ustaljeno vrednotenje te kvalifikacije, zato menimo, da lahko omejitev uporabe te kvalifikacije predstavlja tudi omejitev svobode dela. Ustavno pravico do svobode dela je dopustno omejiti le v skladu z načelom sorazmernosti (tretji odstavek 15. člena Ustave), po katerem mora biti poseg primeren za doseg ustavnodopustnega cilja, biti mora nujen, ker cilja ni mogoče doseči z nobenim drugim sredstvom in biti mora sorazmeren v ožjem smislu. Po presoji ZPS je poseg nesorazmeren, ker je za doseg cilja (kvalitetno delo) uporabljeno neprimerno sredstvo (omejitev oziroma prepoved dela). Na tak način pride do absurdne in z vidika zasledovanja cilja neželene situacije, ko je zaradi pomanjkljivega nadzora nad strokovnostjo prepovedano delo sodnega strokovnjaka na strokovnih področjih, je pa ob predpostavki neustreznega nadzora nad strokovnostjo, dopustno opravljati strokovno dejavnost v sodnih postopkih.

Ustavno sodišče je v več odločbah presojalo posege v svobodo dela (49. člen Ustave). V odločbi št. U-I-81/97 je zavzelo stališče, da mora zakonodajalec skrbno pretehtati vsebino, obseg ter pravne posledice prepovedne oziroma omejitvene norme, v nasprotnem primeru lahko pride do nesorazmerne omejitve svobode dela. Določbe zakona, ki ga je v tej zadevi presojalo, so v med seboj povezanem učinkovanju pomenile nesorazmeren in v tej nesorazmernosti neutemeljen poseg v svobodo dela in podjetniško pobudo. Relevantna je tudi odločitev v zadevi št. U-I-201/93. Ustavno sodišče je določbo o omejitvi dela odvetnikov razveljavilo, ker je šlo po presoji Ustavnega sodišča za povsem neprimeren (neustrezen ukrep) za doseg zastavljenega cilja.

ZS določa, da se oseba na status sodnega izvedenca lahko sklicuje, če drug zakon določa sodelovanje sodnega izvedenca, sodnega cenilca in sodnega tolmača (tretja alineja 85. člena ZS). Izrecna določba o sklicevanju na ta status, ko gre za druge zakone, je bila uvedena s posebno zakonsko spremembo, novelo ZS-J (Uradni list RS, št. 33/11), v obrazložitvi predlagane spremembe (17. člen Predloga ZS-J, EPA 1668-V) pa je navedeno, da je treba jasno in transparentno določiti, da lahko sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači uporabljajo ta status, če zakon to posebej določa. S spremembo 85. člena ZS bi tako prišlo do položaja, ko splošni zakon prepoveduje sklicevanje na ta status izven sodnih postopkov, posebni (specialni) zakoni (Zakon o notariatu, Zakon o urejanju prostora, Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju in drugi) pa izrecno določajo sodelovanje oseb s tem statusom izven sodnih postopkov. Sprejem predlagane ureditve bi povzročil takšno neskladje med zakoni, ki krši načelo pravne države (2. člen Ustave). Pravni red mora vsebovati koherentno ureditev, naslovníkom pravnih norm pa zagotoviti pravno varnost in zaupanje v pravo.

K 12. členu

Določba tega člena je v povezavi s 6. členom Predloga zakona, ki prenaša pristojnost za izdajo akta, s katerim se določa obliko in vsebino posameznih sodnih vpisnikov, z ministra, pristojnega za pravosodje, na Vrhovno sodišče Republike Slovenije. Zaradi načela legalitete je treba razrešiti nekatera pravna vprašanja, in sicer kakšna je narava tega pravnega akta (podzakonski predpis, splošni akt, akt poslovanja), kateri organ ga je pristojen izdati (Vrhovno sodišče Republike Slovenije, predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije), način objave tega akta ter razveljavitev akta, s katerim je bila v skladu s četrtem odstavkom 82. člena ZS določena dosedanja oblika in vsebina posameznih sodnih vpisnikov in imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev za poslovanje sodišč in učinkovito vodenje postopkov ter statistično poročanje.

Nataša Voršič
namestnica vodje

Poslano:

- Odboru za pravosodje